

HOUTHEMSE ZAKEN (1)

Jos Bielders

Bij eerdere bijdragen aan dit blad gaf ik al aan dat ik langzamerhand vanaf de jeugdherinneringen uit Houthem, waar ik al ongeveer 50 jaar niet meer woon, de overstap wil maken naar het Houthem van heden.

Ik woon sinds 1970 in Maastricht, om de hoek dus.

Tijdens de wandelingen die ik er regelmatig maak observeer ik de ontwikkelingen in het dorp en bekijk ze vanuit het perspectief van mijn jeugd. Dan vallen natuurlijk veel dingen op, vooral zaken die verdwenen zijn.

Zo is daar het winkelaanbod dat teloor is gegaan. Geen typisch Houthemers verschijnsel maar toch. Veel is verdwenen. Tot verdriet van velen, zo bleek mij tijdens gesprekken her en der.

Twee slaggers die er kennelijk in slaagden voldoende klandizie te hebben: Walschot en Franssen. Dat gold ook voor de bakkers: Crutzen en Pluymen.

Deze laatsten hadden het dorp in tweeën verdeeld zodat er van echte concurrentie geen sprake kon zijn waardoor het vaker voorkwam dat ze gebroederlijk naast elkaar in de kerkbank te vinden waren, gezamenlijk biddend voor stevige honger in de kinderrijke gezinnen.

De ene kende ik beter dan de ander. Bakker Jef Crutzen was familie doordat zijn vrouw als wees in het gezin van mijn vader was opgevoed waardoor zij haar dan ook altijd als tante Tonia hebben aangesproken.

Als knaap van ongeveer veertien jaar oud werkte ik in de grote vakantie als uithulp in de bakkerij. Mijn taak was om 's morgens vroeg met de fiets, voorzien van een grote korf boven het voorwiel, gevuld met brood, de campings af te sjouwen om aan de hongerige kampeergasten verse broodjes en broden te verkopen. Ze vlogen letterlijk de korf uit.

De kampeerdere keken elke morgen reikhalzend uit naar de fietsende bakkersknecht. En degenen die nog sliepen werden gewekt door de heerlijk verse broodlucht die zich over de camping verspreidde als bloesemblaadjes bij een oostenwind.

Ik kan nu hier wel bekennen dat het vers gebakken brood ook mijn speekselklieren prikkelde zodat ik zelf af en toe een greep in de korf deed.

Het aantal campings in Houthem was in die tijd behoorlijk, ook waren er boerderij-kampeergasten, en na een aantal uren kwam ik dan ook meestal 'leeg' terug, tot groot plezier van noonk Jef, de door meel bepoederde bakker.

Van elke verdiende gulden mocht ik vijf centen houden, in die tijd een vorstelijk inkomen voor een knaap van veertien.

Wiel volgde zijn vader en daarna diens zoon Raymond, die het weer overdeed aan Hanny en Rob Vlaspoel, die uiteindelijk de deur sloten in december 2009.

Een groentewinkel was er: Knips; een melkboer: Quadvlieg die verse melk met een literbeker tapte uit een grote melkkan en niet te vergeten de winkels van Senden en Coöperatie De Ster die als kruidenier een assortiment in huis had waar het hele dorp van kon leven. Verder twee fietsenwinkels waarvan er een nog bestaat: het Belgisch Rijwielhuis van Mielke Peerenbooms.

Drie timmerberdrijven: Teheux op de grens van Strabeek, Soons midden in het dorp en de gebroeders Bielders in Vroenhof.

Harie Dresen verbouwde een woon- en winkelhuis tot bakkerij in de St. Gerlachstraat. Dit werd in 1950 overgenomen door Jean Dexters, die in 1956 in St. Gerlach een eigen bakkerij met winkel en woonhuis bouwde. Daarna kwam een nieuwe eigenaar in de bakkerij aan de St. Gerlachstraat, nl. de familie Vissers; de bakkerij en de winkel bestaan niet meer; thans heeft het pand een woonbestemming.

Ongetwijfeld zal ik er nog wel wat vergeten zijn, maar in een omvangrijk nog niet gepubliceerd overzicht van de hand van Fons Heijnsens kun je wel vaststellen dat er heel wat neringdoenden in Houthem de dorpsbewoners bedienden. Zoals bakkerij Jef Stijnen die hij dichtdeed en er vervolgens een pension in begon.

Vandaag de dag is daar niets of bijna niets van over. Verklaarbaar want de grote ketens hebben het heft in handen genomen toen de mensen allemaal mobieler werden. Een keer per week alles inslaan is de norm geworden en dan worden de bagagekoffers van de auto's volgeladen en thuis in de vriezer wordt het gekochte spul opgeborgen waardoor het op elk gewenst moment voorhanden is.

De tijd dat wij als kinderen vaker drie per dag naar De Ster moesten omdat onze moeder iets vergeten had, is heden ten dage zelfs alweer een fase verder. De virtuele winkel die de fysieke vervangt, komt steeds duidelijker in beeld.

De vooruitgang betekent echter ook dat een stuk levendigheid uit het dorp is verdwenen. Winkelen had vroeger ook een sociale functie. Daarentegen is nu het shoppen in de overvolle supermarkt, waar karretjes hinderlijk tegen elkaar botsen, een activiteit die iedereen zo gauw mogelijk achter zich wil brengen.

De vooruitgang voert ons steeds verder van huis, sprak de dichter Bergman al halverwege de vorige eeuw. Wandelend door het dorp Houthem komt deze gedachte vaker bij me boven.

Winkelfuffrouw Maria Senden in de winkel Senden aan de Provinciale Weg